

Freiherr v. Ende-Miljessnitz

40.
37

37.

DISSERTATIO MORALIS

De

PRÆROGATIVA
BARBARORUM POPULO-
RUM PRÆ CULTIO-
RIBUS.

Quam

IN

ACADEMIA FRIDERICIANA

Publicæ Eruditorum disquisitioni

d. XV. Septembris Ao. 1693.

subjiciunt

PRÆSES

M. JOH. WILHELM ZIEROLD

Wiesenthalio-Misnicus,

&

RESPONDENS

JOHANN JULIUS SPROCKHOFF,

Brunsvicensis.

HALÆ MAGDEBURGICÆ

Typis CHRISTOPHORI SALFELDII, REGIMINIS ELECT.
BRANDENB. Typ.

DISSERTATIO MORALIS

DE

PRÆROGATIVA
BARBARORUM POPULI.

PRÆCIPUE

IN

ACADEMIA

ACADEMIAE FRIDERICIANAE

Publicae Bibliothecae

in

TRASIS

M. JOH. WILHELM. ZEROLD

Wissenschaftlich-Mitglied

&

RESPONDENS

JOHANN JILLUS SPROCKHOF

Brandenburgica

in

Typis CHRISTOPHORI SALFELDII, Regimini Elect.

Brandenburgica Typ.

EPITOME.

Initium Dissertationis §. 1. origo differentia inter populos cultos & barbaros ex societate civili. §. 2. Definitio populorum cultorum & barbarorum. §. 3. varia significatio barbarorum & cultorum populorum. §. 4. Societas civilis & libertas indifferentes sunt, plus mali tamen ex abusu civitatum. §. 5. Ex societate apud cultos populos plus superbiae quam apud barbaros. §. 6. plus luxuriae. §. 7. plus avaritiae. §. 8. Propterea majora bella apud cultos quam barbaros. §. 9. Refutantur Graeci & Aristot. qui bellum in Barbaros naturale dixerunt. §. 10. Decorum cultus populis noxium fuit, ejus defectus Barbaris non obsuit. Ob defectum decori in sermone Graeci & Romani omnes gentes barbaras dixerunt, sed Latini quoque alii barbari dicti. §. 11. Vanitas hujus decori superiori & nostro seculo in Lingua Latina & Graeca. An haec linguae sint vehicula sapientiae? §. 12. Prærogativa Barbarorum in Philosophia, Populi morati Philosophiam à Barbaris didicerunt, probatur ex Hist. Phil. §. 13. Vera Philosophia apud cultiores corrupta, vitiis, præjudiciis & imperio in intellectum. Veri Philosophi contempti, mali honorati. §. 14. Prærogativa Barbar. in Medicina ob temperantiam & animi tranquillitatem. §. 15. Prærogat. Barb. in Jurisprudentia, ob bonos mores qui legibus non opus habuerunt. §. 16. Prærogat. Barb. in Theologia naturali. §. 17. In respectu Theologiae revelatae, V. & N. Test. tempore Christi, Apostol. Corruptio Eccles. per culturam tempore Const. M. Caroli M. apud German. Tempore Lutheri, & post ea tempora

Dividitur universum genus humanum in duas partes, in Barbaros & populos cultiores. Quæritur, utrum Barbari cultioribus, an cultiores Barbaris sint præferendi? Vota multitudinis si colligeremus, quæstione quidem movenda fuisset, cum pauci for-

forſan tam ſtulti videri velint, ut Barbaris prærogativam concederent. Ita eſt, non pauca ſunt in rebus mortalium, quæ quantum habeant discriminis, non intelligas, niſi animo à vulgò receptis opinionibus, ad rerum vim & naturam converſo, veritatem candido contempleris iudicio. Multa in ſpeciem & prima fronte vilia & ridicula videntur, ſed propius intuenti theſaurum oftendunt ceu vili cortice à profanis oculis diſſimulatum. Alia e contra ſummo habitu vultuque blandiuntur, & quod eximium habent obviis ſtatim oſtentant, interius vero contemplanti nihil minus ſunt, quam quod titulo vultuque per ſe ferebant. Si cultorum populorum formam æternam contempleris, homines, & homines feliciffimos diceres, alios vero ab hoc ſtatu recedentes non niſi vili barbarorum rejceres nomine. Sed conſideremus altius pauliſper hinc barbarorum ſimulacrum, hinc cultiorum populorum imaginem, ut quorum cauſa deterior ſit, clare eluceſcat.

Quæritur primo: Unde differentia inter barbaros & moratiores populos orta? An homines inæquales peperit natura noverca? an hunc barbarum illum moratum produxit? Reſpondebit mihi tacita lectoris cogitatio: culturam & barbariem à natura datam eſſe nemini. Teſtatur enim experientia, varia hominum ſtudia varie inſectere hominum ingenia, ita ut ex genio variorum populorum quilibet ſic animum inſtruere queat, ut diverſus ſit cum diverſis. Loquuntur non ſolum ſed clamant hiftoriæ, primos terræ incolæ elegantiori cultura fuiſſe vacuos, utpote rudes ſine menibus vitam agentes. Cum vero deinde homines conſociarunt operas, communicarunt quæ vel propria experientia ac ingenio vel occaſione in venerant, exercuerunt commercia, conjunxerunt domicilia, nata exinde eſt ſocietas, ex ſocietate cultura. Hinc orta rerum omnium affluentia, ex diverſitate ſuperiorum & inferiorum inæqualitas conditionis, exinde opulentiæ & egeſtas, & tandem ex ſuperiorum æmulatione, decorum.

s. II, Gen.

§. II. Gentes igitur cultiores sunt populi viventes in societate, ubi diversitas est conditionis & ordinis, copiosus rerum apparatus, opulentia, egestas & decorum. Barbari vero sunt populi qui vivunt in libertate, ubi equalis est omnium conditio, ubi vivitur modico, bona sunt communia, & mores naturales.

§. III. Inter hos duos cultorum & barbarorum extremos gradus, innumeri sunt intermedii. Quo magis enim inclinant populi ad statum naturalem, eo barbariores habentur, & e contra quo magis à naturali libertate recedunt, eo moratiores dicuntur. Hos vero intermedios gradus omnes accurate determinare ob infinitam varietatem, hominis non est. Quare etiam non est mirum vocem barbarorum à variis populis varie acceptam fuisse, aliis barbaros in defectu decori aliis eos in egestate vel aequalitate conditionis querentibus, quæ variæ vocis acceptiones in ipsa explicatione definitionum indicandæ erunt. Interim hoc saltem notare operæ pretium est, quod pro diversitate graduum inter barbaros & populos cultiores, diversa quoque sit eorum prærogativa.

§. IV. Ad intelligendam Barbarorum præ cultioribus prærogativam, necessarium est præmittere tum de natura societatis moratorum populorum, tum de libertate barbarorum. Quando igitur quaestio est: Utrum societas (civilis nempe, ita enim societas absolute posita hic semper accipitur) præferenda sit libertati status naturalis, an libertas status naturalis societati, præsupponendum est ante omnia, quod quicquid rerum est, in se & sua natura indifferenter (ut vocant) se habeat, omniaque vel bona vel mala reddantur ex diversa applicatione; ita gladius aliam quasi faciem induit in manu sapientis, aliam in manu furiosi. Non aliter comparatum est cum societate & libertate. Vivitur bene in societate, bene quoque in libertate; At (inquies) abusi sunt homines libertate sua & propterea societas introducta est. Bene habet, sed annon abusi sunt quoque civitate? Ergo societas quæ societas & libertas quæ libertas, nihil vel emolumenti, vel detrimenti habent. Ad id potius intendemus animum, annon remedium hoc quod societas dicitur, in graviores versus sit

perniciem. Quis enim ægrotorum felicior dicendus est, qui sine sumpta medicina vitam qualemcunqve trahit, an qui medicamine ipso mortem sibi accelerat, aut gravius quoddam detrimentum? Ita quamvis abusus status naturalis multum incommodi habeat, plus tamen est ex abusu vitæ civilis. Videndum igitur, annon vulgare dictum huc quadret, quod stulti dum vitant hoc aut illud malum, in aliud, aut etiam idem, multo gravius incident.

§. V. Primum quod societas in genus humanum introduxit, est diversitas conditionis & ordinis. In societatis enim opus est magistratu, sive vim publicam uni sive paucis quibusdam tradas, adeo ut ubi etiam omnes imperare crederes, magna tamen pars seruiat. Quia vero natura homines iussit esse æquales, nihilominus tamen homo ab ineunte adolescentia diversitati conditionis humanæ assuetus est, animum ejus occulti agitant gloriæ stimuli, ut quacunqve via ad laudem grassari aliisque antehaberi labore, in eo que maximam percipiat animi voluptatem, quod habeat ut cum aliis sese conferens, magnifice possit sentire de se ipso. Hinc ut quilibet dignitatem eminentiorem præ aliis sibi assertum eat, varia adducuntur argumenta, allegatur amplitudo & opulentia ditionum, splendor tituli, antiquitas regni atque familiæ. Eminentem ejusmodi dignitate præditos circumdant omnis census ætatisque homines, famam opes & honores quærentes, quia nemini non pulchrum videtur inter aulicos obambulare proceres, vetustis stemmatibus, torqueis aureis & splendidis cognominibus aliis sese præferre. Gaudent præterea ea felicitate, quod ipsis laudi omnia vertantur, quodque nihil non ipsis liceat, adeo ut quidquid in homine barbaro pessimum facinus est, in illis summo extollatur encomio. Barbari igitur ad tantam ambitionem non eadem invitantur occasione, cum enim omnes sint invicem æquales, & quilibet ætionum suarum arbiter, nemo ab altero suo jure honorem & venerationem postulare potest. Quamobrem superbia cum societate introducta est, & quo longius à naturali æqualitate recessum est, eo major orta est superbiæ ty-

tyrannis. Paulatim enim & hoc vitium sub specie cultura in genus humanum irrepfit. Barbaricis adhuc temporibus uncaviam è tenebris in lucem emergendi erat; si quis ingenio, & eloquentia fedaverat incitatae multitudinis furorem, si quis notitia variarum rerum animum excoluisset, si gereret animum firmum & per externa inconcussum, illecebrisque & terroribus superiorem, hinc honor & cultus statim illis publico consensu delati; hinc eorum filiis quoque honor habitus ab illis, qui paternae virtutis femina illis inesse arbitrabantur. Sed nihil tam sanctum est, quod non cultura populorum pervertat, & non pauca bene à barbaris inchoata, sola culturae specie in ambitiosos mores degenerarunt, adeo ut nullos abjectius & servilius servos videres quam hos, qui se deinde diis (ut dicunt) proximos, & omnium Dominos credebant. Quanta gloriae febris cultum Alexandri animum obsederat, cum plures mundos optabat, quos devinceret; quam modestè autem Scythae illi respondent apud Curtium: *nec servire ulli possumus, nec imperare desideramus?* Annon apud cultissimas gentes semideus dicebatur, qui sanguinis seriem ad Codrum Atheniensem, aut ad fabulosum Herculem referre poterat? annon primus omnium ponebatur, cujus triavus in bello strenuum homicidam egerat? obscurus vero & abjectus qui sapientia & virtute Reipublicae utilitatem promovebat? Atque in hoc consistit prerogativa populorum cultiorum prerogativa barbaris, quoad ambitionem.

§. VI. Porro comparandus quoque est moratiorum populorum copiosus rerum apparatus, cum modico Barbarorum. In hanc rem merentur ut adscribamus sapientissima verba Illustris Pufendorfi quae habet in *Dissert. de statu hominis naturali* §. 6. *Illud observandum, mortalium multos, dum status naturalis miseria dispellere, vitamque copioso adparatu instruere laborant, modum haec excessisse, vitamque ad avaritiam & luxuriam patefecisse, magno malorum proventu genus humanum inundare solitas. Inde & divinae literae & sapientum praeccepta modum studio acquirendi, ac vitam velut expoliendi ponere jubent; ne circa supervacua sudetur, & breve hoc quod degimus aevi interimania curarum frustra effluat,*
nec

nec vigor in debilem molliem frangatur. Cum longe melius vicia exigatur modico sobrioque adparatu, & virili patientia ad aspera obdurato corpore, quam per nimias copias, quae onerant potius, quam instruunt, aut per teneram molliem, quae etiam mediocrium molestiarum sensum exasperat. Si notamus populorum, moratiorum mores, semper in pejus degenerant à virtute majorum, suorum. Livius in Praefatione Historiae Romanae sero avaritiam & luxuriam in illam Rempublicam immigrasse dicit, & diu paupertati & parsimoniae honorem fuisse: adeoque (inquit) quanto rerum minus: tanto minus cupiditatis erat. Nuper divitiae avaritiam, & abundantes voluptates desiderium per luxum atque libidinem percundi perdendique omnia invexere. Porro Livius quoque ostendit, quomodo Roma tempore barbariae aucta, & diversis gradibus deinde crescente cultura imminuta fuerit, quomodo labente (inquit) disciplina, velut desidentes primo mores sequatur animo: Deinde ut magis magisque lapsi sint, tum ire ceperint precipites, donec ad haec tempora perventum esset, quibus nec vitia nostra, nec remedia pati possumus. Loquitur Livius de temporibus, quibus Roma absterfa tristi barbarie cultissimam se omnium gentium jaetabat, ita ut omnes extra Italiam & Graciam positos tristi aversaretur barbarorum nomine. Ita nos Germani, si mores nostros comparamus cum virtute veterum Germanorum barbarorum adhuc, quos describit Tacitus, multum à paternis moribus & virtutibus degeneravimus. Audiamus saltem Conringium Exercit. de Rep. Imp. Germ. 3. p. 112. §. 78. Prisci Germani (inquit) nulla opum cupidine, nullo luxu, rudi tecti vellere, & cibo simplice, lacte, caseo, agrestibus pomis, recenti fera contenti, vitam omnem in studio rei militaris transegerant. Eoque commodius tunc sicut discretis ac dispersis adibus habitare, ut fons aliquis, ut campus, ut nemus maximo potrent usui esse, quod ita nihil possent suae desiderare beatitatis. Nec peregrina mercatura ergo tunc locus, vitia tantum & obvia petentibus, & nullo opum honore; opificia vero penè omnia exularunt, luxuria scilicet & mollis vitae instrumenta. At postquam vestis elegantior & lautior cibus & domus splendidior, mutatis consuetudine moribus paulatim cepit allabescere, crevit necessario artificum copia, & mercatura ad externos extensa est.

sa est. Hinc opum cupido, & rationes varie excogitare faciendi nummi; unde tandem non elegans amplius vita, sed luxuriosa in pretio. Præcipue à tempore Caroli M. Germani à virtute majorum in luxuriam degenerarunt, donec vertentibus aliquot seculis splendidæ civitates opibus abundarent; ubi quotidie non parum à paternis virtutibus remissum fuit. Sed erant tamen adhuc raræ barbaricæ virtutis reliquæ, verum hæ quoque paulatim nimia cultura deletæ sunt, ita quantum per unius hominis ætatem à pristina temperantia remissum sit, observavit B. Seckendorff in *Christen-Stat Lib. 2. c. 2. §. 9.*

§. VII. Ex luxuria hac & ambitione orta quoque est apud populos cultos inæqualitas opum, quæ introduxit pecuniam ceu medium omnia acquirendi, hinc quia tantum quis æstimatur, quantum quacunque via possidet, divitias per faxa per ignes expetunt universi. Barbaris pabulum posuerat natura, & sub magistratibus rudibus adhuc & nondum satis quid esset tyrannis instructis, bona naturæ erant communia, maria, flumina, viæ publicæ, uti pisces è fontibus ad mare neminem vident, qui vivendi vectigal extorquer. Cultæ vero gentes, veluti soli homines sint, vel dii potius, omnia sibi adscribunt. Barbari dum colunt agros & pascunt latas pecudes, fœnus habent ex proventu terræ, quæ veluti gratissima debitor, pro singulis granis aliquoties centena reddit. Moratiores, in super habita agricultura, sordidis negotiationibus, mendaciis, technis, miseros homines exugunt. Miserrimus nauta non modo cum fluctibus & ventis rem habet, sed etiam ubi portus occurrit, aliquid extorquetur. Trajiciendum flumen, transeundus pons est, dandum est. Ira lucri bonus odor ex re quavis (ut ajunt) etiam ex rebus sordidis & minutis. Quod enim paucis vivatur bene, cultiores populi sibi nequaquam persuasum habent, hinc negligunt, quæ passim sunt obvia, & ad sustentationem vitæ necessaria, verum uniones, pretiosos lapides, in scriniis reconditos magis expetunt. Quare quo in temperantius ejusmo-

di nugis sese explent, hoc magis magisque sitiunt, efuriuntque, adeo ut nullos pauperius pauperes videres, quam quos populi culti ut divites adorant.

§. VIII. Hæc sunt, quæ ex societatibus oriuntur, hæc quoque sunt quæ obstant, quominus homo finem societatis, hoc est, tranquillitatem obtinere queat, adeo ut à nulla unquam barbarie adeo sævicum sit in genus humanum quam à populis qui à libertate status naturalis longissime recesserunt. Primo mores exasperat ambitio, ita ut non minori molimine super dignitatis eminentia certare multos videas, quam si de vita & summa felicitate ageretur. Quamdiu paucis vivebatur bene, non opus erat inhiare aliorum bonis, nec quisquam moliebatur insidias rebus modicis, nec facile corrumpi se patiebatur ut alios proderet. Cur Curius Dentatus aurum Sabinorum rejecit, eoque se non indigere dixit, quam quia rapis pro cibo utebatur, ad quem victum tanti sumptus non requiruntur? Si revolves Barbarorum res gestas, quam multos reperies duces, qui miris artibus bellum declinarint? Qui hostem officiis devincire, quam armis devincere maluerint? Unica oratio, quam Curtius de Scythiis refert, causam Barbarorum præ cultissimis Græcis optime agit. Bellabant enim Barbari humanius culto Alexandro, bellabant majori fide, nec similibus artibus, nec tam frivolis titulis. Hinc Constant. Manasses in *Annal.* p. 359. In Barbaris virtus ac indoles bona existit, hominesque lingvis diversi, nihilominus amicitiam & amorem mutuum illasum conservare candidè possunt. Nam virtus & honestum à natura cunctis insitum est.

§. IX. Græci igitur cultam humanitatem suam parum demonstrarunt, quod bellum in Barbaros naturale dixerunt. Hinc Grotius: *Male* (inquit) *Græci Barbaros ob morum diversitatem, forte & quod ingenio cedere viderentur, hostes sibi quasi naturaliter dicebant.* *Lib. 2. c. 22. §. X. n. 2. de Jure Belli & Pacis.* Et quando Grotius *Lib. 2. de J. B. & P. c. 40. §. X. n. 3.* bellum justum deducit, contra violantes jus naturæ, *De talibus* (inquit) *barbaris, &*
feris

feris magis quam hominibus, dici recte potest, quod de Persis qui Græcis
nihil deterioribus erant, perverse dixit Aristoteles, naturale in eos esse
bellum. Hinc etiam Plutarchus Orat. I. de fortitudine vel virtute
Alexandri p. 329. B. laudat Alexandrum, quod non secutus sit
consilium Aristotelis, qui eum jubebat Græcis se tanquam
Principem, barbaris ut dominum præbere: & illorum quidem,
ut amicorum & domesticorum curam gerere, his tanquam
brutis & stipitibus uti. Eratosthenes in fine Commentarii non
minus improbat eorum sententiam, qui universum genus hu-
manum in duas partes dividunt, videlicet in Græcos & Bar-
baros, & qui Alexandro svaserint, ut Græcos pro amicis, Bar-
baros pro hostibus haberet, virtute (dicit) & malitia rectius eos
dividi: nam & multos Græcorum esse malos, & de Barbaris lau-
de dignos, ut Indos vel Asianos, itemque Romanos & Carthagi-
nenses, &c.

§. X. Tandem ex inæqualitate conditionis in societa-
tibus natum quoque est decorum, hoc est æmulatio quædam
superiorum quoad eorum mores, sermonem & actiones, ab in-
ferioribus orta. Decorum autem uti in se est indifferens (ut
vocant) ita multum damni exinde ortum est populis cultio-
ribus, quia in decoris actionibus quietem quæsiuerunt, adeo-
que vani facti sunt, misero plane errore. Barbari decoro
ideo destituntur, quia omnes inter se sunt æquales; vivunt
igitur ad ductum naturæ, irrumpunt impulsu ventris ad de-
vorandas epulas; cultiores verò initari convivium, utuntur
ceremoniis & elegantioribus, ut accubitus decora quædam orn-
tur cunctatione, cultiores corpus larvamque ita infectunt,
prout Principi placet, Barbari actiones moresque dirigunt,
prout dirigere iussit natura. Et hæc præcipua nota est, quæ
Barbari à populis cultioribus maxime discernuntur, ob defe-
ctum enim decori culta Græcia omnes gentes ut Barbaras præ-
se contempsit, idem quoque culta Roma imitata est cum re-
rum potita esset, ut omnes qui Romani juris ac ditionis non
essent, præter Græcos, barbaros vocaret, & haberet. Primò
B 2 qui-

quidem ob defectum decori in sermone Barbarorum nomen
introducendum esse legimus à Græcis, qui omnes crasso & diffi-
cili ore loquentes Barbaros vocarunt, cumque hoc commune
& proprium videretur omnium extraneorum, nomen illud
per convitium ad omnes translatum est, qui Græci non essent,
præcipue ad eos, qui diverso sermone utebantur, donec &
Græci & Romani omnes Barbaros vocarunt, qui & lingvis
& moribus ab illis dissident. *Conf. Strabo Lib. XIV. Geogr.*
p. 455. Quamvis autem Vossius l. 1. c. 1. de vitiis Sermonis. Scali-
ger Exercit. L. 1. Hotomann. de ritu nuptiar. C. V. p. 469. Coqvejus
ad August. de C. D. l. 1. c. 1. p. 6. Bernegg. ad Svet. August. c. 21. 3. va-
rias afferant conjecturas, à quibus populis Græci hanc vo-
cem acceperint, nudam tamen vocis hujus derivationem ma-
gis respiciunt, quam rem ipsam de qua nobis sermo est. Hoc
tantum notari meretur, quod quemadmodum Græci & Lati-
ni incultam superbiam suam satis demonstrarunt, quod alias
gentes ob defectum Lingvæ suæ per convitium Barbaras vo-
carant, cum certe morati hominis non sit alterum contemne-
re, ita tamen alias gentes eodem jure usas fuisse ridendi Lin-
gvam Latinam. Cultissimus erat Ovidius, sed ubi? Romæ,
peregrinis enim Barbarus erat, ita enim dicit l. 5. Eleg. X.

*Barbarus, inquit, hic ego sum, quia non intelligor ulli,
Et rident solidi verba Latina Græcæ.*

Et apud Platum Barbare loqui, est Latine loqui, quia Latini
& Romani ab Ænea Phryge oriuntur, Phryges enim Barbari
erant agrestes. Hinc Poëta Barbarus, Plauto in Milite Lati-
nus est; ut Marcus vertit barbære, id est Latine. In eodem
Poëta Lex Barbarica Romana est.

§. XI. Superiori & nostro Seculo multi imitati sunt
veteres Romanos, & omnes Græcæ & Latinæ lingvæ incios
Barbaros vocarunt, hinc hostes barbariei vocantur Erasmus,
Reuchlinus &c. utpote qui bonas litteras restaurarunt. Qui
igitur ore Romano decore loquitur, hoc est si eos potissi-
mum

num imitatur qui florente Roma locuti sunt, Cicero-
nem, quia forsitan Romanorum Consul fuit, hic non superfi-
ciarie, sed profunde eruditus habetur. Sed si restauratores
superiori seculo nil nisi hoc decorum possederunt, in eoque
veram eruditionem, sapientiam & felicitatem quæsi-
verunt, idem quod de veteribus Romanis dictum, illis quoque com-
petet, quod nempe labantur & errent, parumque habeant
cur antecedentia secula ut barbara præ se contemnant. At
(inquit) linguarum cognitio non quidem est eruditio ipsa,
sunt tamen linguarum scientiarum vehicula, præcipue Lingua
Græca & Latina, Græci enim & Romani omnium fuisse sapi-
entissimi, qui igitur hæc adminiculis destituuntur, non pos-
sunt ad veram sapientiam pervenire. Ergo nova nunc ori-
tur quæstio, an nempe Græci, Latini & reliqui populi cultio-
res, tales sint, à quibus sapientia sumenda sit, annon Barbari
& Latina & Græca Lingua destituti, sapientiores illis & fe-
liciores fuerint. Exinde videri poterit, an secula superius
antecedentia ob linguarum harum imperitiam, an alias ob
causas, misera dicenda sint. Sed hoc est in quæstione.

§. XII. Quemadmodum universum genus humanum
in Barbaros & populos cultiores dividitur, ita etiam sapien-
tia vel Barbara est vel culta. Culta iterum subdividitur in
Græcicam vel Italicam v. *Lipsius manud. ad Phil. Stoicam l. 1.
Diss. 3.* Quæritur utrum Barbarica culta, an culta Barbarica
sit præferenda. Quod antiquitatem unius præ altera atti-
net, Barbaros non solum Philosophiæ, sed etiam omnium fe-
re artium fuisse inventores, pluribus probat. *Clemens Alexandr.
I. Stromat. p. 224. d. & p. 225. E.* Quamvis igitur Laertius Græ-
cis tribuat antiquitatem, simul genus humanum à Græcis
ortum tradens, quod fere omnes faciunt, qui antiquitatem
sapientiæ sibi adscribunt, ut hodie Chineses, qui secundum
suam computationem præadamitæ evadunt. Magis tamen
pronunciandum est pro antiquitate Philosophiæ Barbaricæ,
si Philosophos Græciæ respicimus v. *Lipsius Manud. ad Philos.*

Stoic. l. 1. Diss. 1. p. 23. Horn. Hist. Phil. l. 3. c. 1. Quid enim à singulis acceperint, nempe à Chaldeis, Ægyptiis, Persis, Phœnicibus & Judæis, & in Philosophiam suam transfulerint, late persequitur Schefferus Philosoph. Ital. c. 5. p. 19. Vossius Hist. Philos. c. 6. Græci enim anteqvam philosopharentur, in Ægyptum profecti sunt, ut à sacerdotibus sapientiam haurirent. De qua antiquitate Sectarum Barbaricarum elegantem locum habet Lucianus in fugitivis T. 4. p. 314.

§. XIII. Statim autem cum Philosophia ad moratiores gentes pervenit, per ambitionem, luxriam & avaritiam cultorum populorum in pejus degeneravit. Philosophi Barbari tanta non agitabantur ambitione, tantis non disfluabant deliciis, nec adeo miserè inhiabant opulentia. Erant insuper candido præditi judicio, nec tantis præjudiciis occupati, quantis populi cultiores. Autoritatis enim præjudicium, apud cultiores oritur ex inæqualitate aliorum, præcipitantia vero ex propria cupidine aliis sese præferendi. Peperit quoque ambitio crassum illum errorem, quod docti alio plane gaudeant intellectu, quam homines ineruditi, tanquam illorum animus tantummodo capax sit, veritatem inveniendi, quare à simplici veritate declinarunt ad artes sophisticas, & præpostera atque perversa artificia. Quamdiu Philosophia habitavit inter Barbaros, libera erat, neque intellectus humanus ullius tyranni imperium patiebatur, amabant singuli veritatem, quia cum omnium cultu conveniebat; vivere modico nec curis inanibus edere cor, hoc est seipsum consumere. Postquam Pythagoras sapientiam barbaricam cultura Italiae inferebat, populi moratiores incendio ejus scholam extirparunt *v. Diog. Laert. in vita Pyth.* Tempore Socratis fervebat ad insaniam usque profitendi sapientiam ambitio, & plena cultis ejusmodi sopheris erant omnia. Socrates vero barbarus Græcorum morio erat, hinc culti Græci eum sannonem quempiam bardum ac stupidū dicebant, cujus sermo incultus, simplex, plebejus ac, humilis erat, cujus

mo-

mores ad elegantiam Græciæ nequaquam erant accommodati. Philosophi autem qui magis ad culturam, hoc est ad ambitionem avaritiam & voluptatem inclinabant, eo gratiores erant. Ita Aristoteles gratus erat & acceptus, quia docebat sine nobilitate & opibus hominem non posse feliciter vivere, item, non esse felicem Rempublicam ubi bona omnia sint communia, Apud Romanos quoque tamdiu virtuti & sapientiæ honor erat, quamdiu barbaries regnabat, introducto vero copioso rerum apparatu, solis opulentis honor exhibebatur, barbarus vero dicebatur egenus. Hinc Ovidius lib. 3. Eleg.

*Ingenium quondam fuerat pretiosus auro,
At nunc barbaria est grandis, habere nihil.*

§. XIV. Cum igitur Barbarorum Philosophia viam veritatem inveniendi, nec tantis præjudiciis nec tantis affectibus obscuraverit, omnes quoque reliquas Eruditionis partes (quia Philosophia olim omnes Facultates quas hodie distinctas habemus, sub se comprehendebat) puriores habuit, quam gentes cultiores. Ut enim omittam tot ciborum genera à populis cultioribus ex peregrinis regionibus per commercia petita; affectus quoque non parum ad sanitatem vel conservandam vel destruendam faciunt, plurimos enim in civitatibus consumit ignea ambitio, non paucos exanimant libidinosa & subida gaudia; nam de vehementi animi dolore minus mirum, quamvis & plurimos sacra auri fames consumat. Ubi igitur modico vivitur; nec tanta est gula tyrannis, imo & sine affectibus vivitur tranquille, ibi ob rara morborum genera, tot medicamina non requiruntur, quot opus est ubi nimii affectus accelerant morbos, & luxuria consumit vitam.

§. XV. Introduxit quoque Societas leges ut vincula Reipublicæ, sine quibus consistere nequit. Uti vero leges ob hominum malitiam introductæ sunt, ita dubium non est, quin

quin crescentibus vitiis, crescant & leges, ut in proverbio est: Ex malis moribus, nascuntur novæ leges; quis vero non felicem diceret populum, ubi mores sunt loco legum, imò sine legibus melius vivitur, quam ubi plurimæ leges vigent. Id vero Tacitus de Barbaris Germanis affirmat, c. 20. de Germ. *Tantum ibi boni mores valent, quam alibi bonæ leges.* Romani barbari adhuc paucis legibus bene vivebant, crescente vero cultura, ambitio libido & auri fames plures quotidie produxere leges, donec leges illæ à parvis ortæ initiis eo crescerent, ut multitudine sua laborarent, id quod distinctè enumerare nimis prolixum foret. *Coringius Exercit. de Rep. Imp. Germ. §. 18.* ex Tacito virtutes Veterum Germanorum colligit, dicitque, raras isthac tempestate fuisse lites & compositu admodum faciles; & §. 17. p. 224. *ejusdem Dissert. Simplicis* (inquit) *ratione processum in judiciis tunc esse, vetant nos dubitare simplices tum mores populi: neque legum multitudine neque malitia advocatorum, neque lucri cupidine, lites protelante.* Sicum hæc Barbarorum Germanorum virtute comparamus augmenta vitiorum & legum quæ Coringius in eadem Dissertatione describit, quantis miseris cultiores Germani sese involyerint, res ipsa loquitur. Tempore Caroli M. & Ludovici Pii quamvis ob ingruentem culturam pluribus jam opus esset legibus, simplex tamen adhuc obtinebat processus, facilis & brevi tempore circumscriptus. *Quam utilis fuit litium paucitas!* (inquit *Conring. l. c. §. 41. p. 25.*) *cum singuli ex plebe intelligere possent leges, secundum quas esset vivendum, nec processus simplex pateretur litium diuturnitatem, & causidicorum malitia non pateret forum.* Tolerabilis huc usque fuit Germanorum status, ubi vero cultura Romæ cultura Germaniæ suas leges concessit, quod forsitan iisdem actionibus eadem competere leges, actum fuisse de antiqua Germanorum felicitate, iterum dolet Coringius l. c. §. 70. p. 286.

§. XVI. Tandem quod cultum DEI attinet, apud populos moratiores Barbarus idem est ac Atheus quomodo vero

vero ex crassa ignorantia loci ad Coloss. 3:2. hoc convitium
ortum sit, erudite more suo ostendit *Vossius de Theologia Gentili*
Lib. I. c. 3. Contrarium quoque testatur ratio & experientia,
nulli enim à vero DEL cultu etiam naturali longius aberrarunt,
quam qui cultissimam omnium jaçtirabant Philosophiam
v. *Ethic. Excellent. Dni. Thomasi P. 1. c. 3. §. 67.* Clarissime hoc
elucescet conferendo cultum Barbarorum, cum Græcorum
& Romanorum Idololatria, ad ductum Vossii, qui IX. inte-
gris libris id ipsum enarrat. Quamdiu enim mens Barbaro-
rum præjudiciis vacua, sibi relicta erat, tamdiu creatorem
cognoscebat ex creaturis, utpote quæ cognitio omnium cor-
di inscripta est. Hinc Tacitus de Germ. c. 9. *Nec cohibere*
(inquit) parietibus Deos, neque in ullam humani oris speciem as-
similare, ex magnitudine caelestium arbitrantur. Populi vero
cultiores præjudiciis suis naturalem DEI cognitionem ob-
fufcarunt. Accedit Imperium in Intellectum cum societate
simul introductum. Apud Barbaros quilibet Paterfamilias
liberis suis cultum DEI instillabat. Posteaquam vero Ty-
rannis mundum invasit, illisque persuasum esset, rationem
status velle ut veritas obfufcetur, & subditis per vanas do-
ctrinas vanus metus erga principes & reverentia summa in-
culcetur, ademptum videtur esse patribusfamilias jus pro-
lubitu informandi, & scholæ publicæ institutæ, in quibus ini-
tio simplex DEI cultus per Idololatriam corruptus fuit, & po-
stea facile subditi ad sententias perverfas & præposteras per-
ducti, quia superstitione omnia certo credit quæ vel maxime ra-
tioni sunt contraria. Unde & olim statim apud Gentiles
Principatus & Pontificatus fuerunt conjuncti. Ipsi autem
Præceptores publici à Tyrannis electi, cum & ipsi vanam au-
toritatem affectarent, & viderent veritatem tam facilem &
planam esse, operam dederunt, ut eam redderent obscuram, &
vel inanium verborum, vel mysteriorum involucris obfufca-
rent. Est enim cultorum populorum DEUS venter, hinc eo-
rum mentes voluptatis compedibus constrictæ in verum DEI
cultum surgere possunt minime. *Quare Deus tradidit eos in*
C men-

mentem reprobam ut in stultissimam dilaberentur Idololatriam. Conf. Rom. I. v. 24. seq. Barbari vero quo magis barbari fuerant, eo sanio rem Idololatriam (si sana aliqua est) retinuerunt, nempe cultum solis, qui rationi non adeo adversatur quam cultus rerum sublunarium, hominum, bestiarum &c. v. lib. Sapientie c. XI. v. 16. & c. XII. v. 24. Rom. I. v. 22. seqq. Illo vero cultu usi sunt Perse, Phœnices, Syri, Assyrii, Babylonii, Arabes, Ægyptii, Ethiopes & quicunque fere apud moratiores barbarorum nomine veniunt.

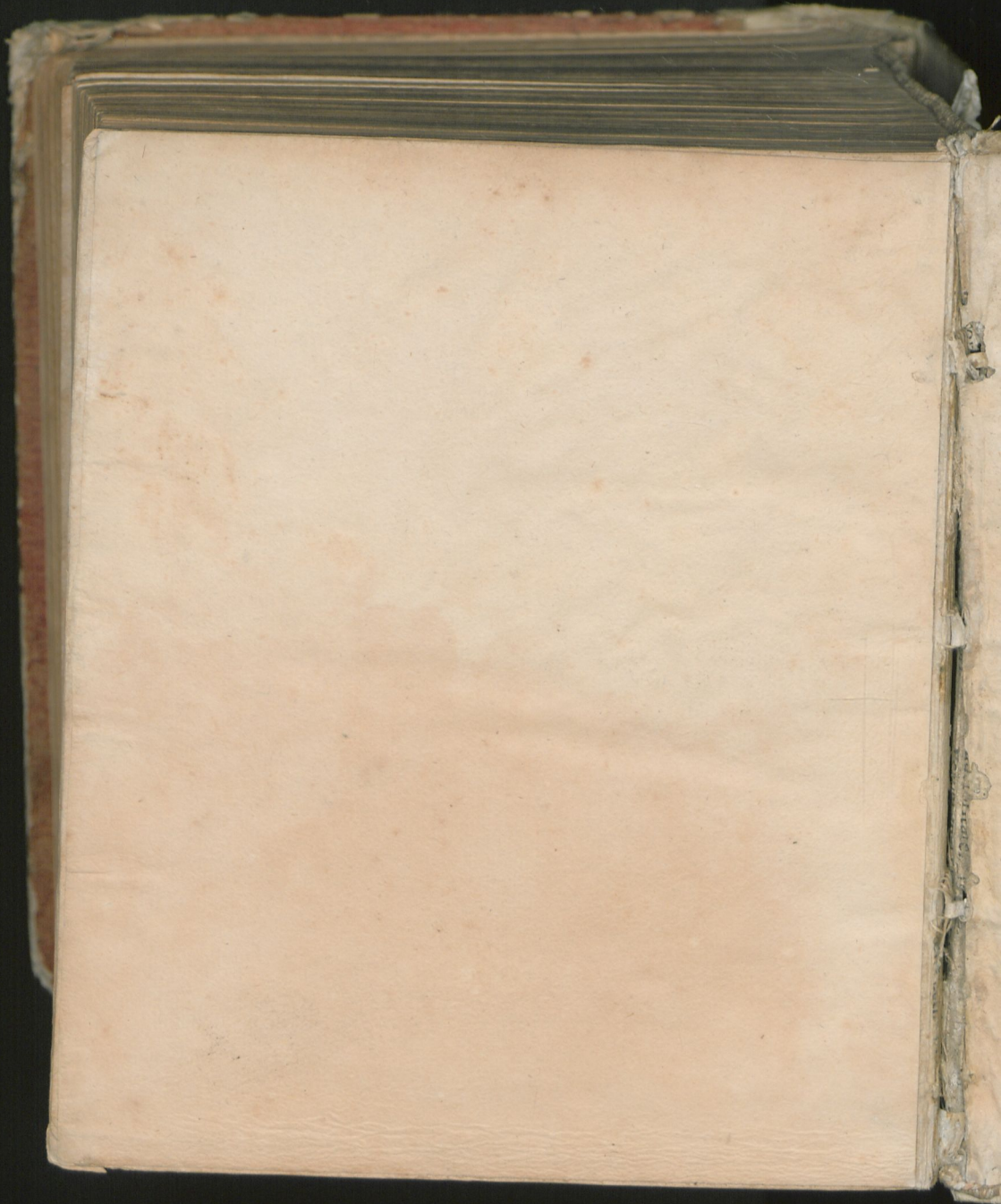
§. XVII. Deniq; si habitum, seu *σχεῖν* ad religionem revelatam consideramus, nullos à cœlesti sapientia longius aberrare, quam quos mundus ut cultissimos populos adoraret ipsa loquitur. Non percurram tempora Veteris Instrumenti, ostendendo quod ab impiis exstructæ sint primæ civitates, in quibus nata cultura Patriarcharum filios quoque ad mores suos traduxit. Antequam enim filii DEI mores mundi assumerent, Cainitis non nisi barbari erant, ita ut familia Josephi tædio esset Ægyptiis, quod incultam pastorum vitam ageret. Nec mentionem faciam barbarorum illorum Prophetarum, exulum illorum, errantium in solitudinibus, qui ovium tecti pellibus cum feris vitam exigebant, & odio & ludibrio omnibus gentibus cultioribus expositi. Paucis saltem consideremus tempora quæ natum Christum exceperunt, ubi Judæi deterfa paulatim veterum Prophetarum barbarie, per conversationem cum populis moratioribus elegantior em introduxerant doctrinam, præcipue postquam simul cum Græcorum Imperio Græcam quoque susceperunt Philosophiam. Pharisei enim ex Stoicis haulerant multa, & ex Pythagora Metempsychosin v. Horn. Hist. Eccles. p. 229. Sadducei ex Epicuro v. Horn. l. 1. p. 230. Esseni vero optimè cum Cynicis conveniebant. Horum omnium ineptiam disputationes cum Christo habitæ satis loquuntur. Cur cultiores gentes ab imagine Christi adeo abhorrent? Aspiciunt nempe externam ejus faciem, quæ juxta earum æstimationem nihil abjectius, nihil contemptius.

ptius. Domus ipsius humilis, vita à voluptatibus planè abhorrens. Hinc mysticus vates: *Non erat (inquit) ei species, neque decor, viduus eum, & non aspectus, & desideravimus eum de spectum & novissimum virorum.* Discipuli ejus inculti, indocti, pauperes, ignobiles & abjecti non è magnatum aula, non è Pharisaorum cathedris sed à retibus & telonio adsciri, non nisi apud barbaram plebem aditum habebant; apud cultos populos enim omnem Methodum Philosophiæ ut & naturæ & omnis honesti publicæque disciplinæ subvertère videbantur, v. *Huber. Hist. Civ. P. 2. l. 2. Sect. 2. c. 6. §. 6.* Tandem quò magis Ecclesia à simplicitate barbarica ad culturam degeneravit, quò magis se implicavit elegantiss mundi hujus, eo graviora passa est detrimenta. Principio cum quibusdam forte ex cultioribus contigerat Philosophia ante Christum cognitum, illa deinde adhibita est velut idonea res ad exponenda oracula divina, deinde introducta est publicè, ut apta ad profligandos hæreticos, donec tempore Constantini M. omnia aula vitia in Ecclesia irruerunt, ac ita magnis passibus itum est ad cultum Ecclesiæ statum, opera enim data est elegantioribus ritibus & ceremoniis magna parte à cultis Judæis & moratoribus paganis introductis, inter eos vero DEi cultus apud exiguos quosdam latentes, & incultos Barbaros remansit, donec Antichristus paulatim elegantissime consumatus est. *Conf. Huber. Hist. Civ. Part. 2. L. 3. Sect. 4. c. 8. §. 5. seq.* Hinc enim ornata dicebatur Ecclesia, cum auro gemmisque lucentes altaria, quamvis decreveret pietas, sacraque doctrina in subtiles solveretur quæstiones, donec tota Christi Doctrina Sophistarum, oratorum & poetarum literis ita esset exulta, ut nuda Christi decreta cultiores Christianos prorsus offenderent; barbarum enim erat apud illos de Christianis loqui literis, nisi elegantiss Aristotelicis ornatas proponeres. Dolendum autem maximopere est quod barbari Gentiles adhuc sub ipso Dæmonum cultu si non meliorem certe nec deteriorem vitam vixerunt ipsi gentibus cultioribus, qui tamen Christo nomen dederunt. Ita enim Conringius de Germanis

nis Exercit. 3. §. 79. p. 113. *Istæc* (inquit) *mira* animorum muta-
 tio fere cum abjecto demonum cultu cepit: ad lenissimum Salvatoris
 exemplum mitigata non nihil prisca feritate. Cujus sancta quietis
 occasione, mox ad opum cupidinem & luxuriam prepostero quodam
 gradu transitum est. Donec tandem ad eam culturam perven-
 tum est, ut quicquid apud moratos gentiles avaritiæ, quic-
 quid ambitionis, quicquid luxuriæ fuit, culta Ecclesia imi-
 taretur, æquaret, vinceret. Superiori seculo cultus Theolo-
 gis barbarus erat Lutherus ipse, utpote cujus mentem non
 subtilis (ut vocant) Scotus, sed celestis docuerat Christi
 Spiritus, quod commendaret simplicem Theologiæ Germa-
 nicæ libellum, & humile S. Scripturæ studium, nec enim hæc
 respondebant Theologorum tragicis personis, Aristotele suo
 turgidis. Cur vero post illa tempora non paucis displicerit
 simplex illa veritas, & revocata iterum fuerit Scholasticorum
 cultura, de eo non modo integra nostra Dissertatio, sed etiam
 res ipsa loquitur; raram scilicet imò nullam facit simplex
 veritas & barbara virtus, cum culta stultitia & elegan-
 tibus vitiis, mixturam.

00 A 6301

ULB Halle
002 937 14X

3

88

1017

Reho ✓

40.
37

88.

DISSERTATIO MORALIS
De
PRÆROGATIVA
BARBARORUM POPULO-
RUM PRÆ CULTIO-
RIBUS.

Quam

IN
ACADEMIA FRIDERICIANA

Publicæ Eruditorum disquisitioni
d. XV. Septembris Ao. 1693.

subjiciunt

PRÆSES

M. JOH. WILHELM ZIEROLD

Wiefenthalio-Misnicus,

&

RESPONDENS

JOHANN JULIUS SPROCKHOFF,
Brunsvicensis.

HALÆ MAGDEBURGICÆ
Typis CHRISTOPHORI SALFELDII, REGIMINIS ELECT.
BRANDENB. Typ.

